

Доступність сучасних методів променевої діагностики для жінок (за даними соціологічного опитування)

Г.О. Слабкий, О.Ю. Качур

Донецький національний медичний університет ім. М. Горького

Представлено результати соціологічного дослідження серед пацієнток закладів охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги щодо вивчення доступності сучасних променевих методів діагностики. За результатами дослідження встановлено низький рівень доступності, як фізичної, так і фінансової, сучасних променевих методів діагностики.

Ключові слова: сучасні методи променевої діагностики, заклади охорони здоров'я вторинного рівня, жінки, доступність.

На якість та ефективність надання медичної допомоги на всіх рівнях та етапах її надання впливає своєчасність діагностики захворювань. Сучасна система охорони здоров'я володіє широким арсеналом різноманітних методів діагностики, серед яких методи променевої діагностики посідають важливе місце [2, 4]. А в разі певних захворювань сучасні методи променевої діагностики є «золотим стандартом» обстеження [3]. У практику охорони здоров'я активно впроваджують сучасні високоєфективні методи променевої діагностики [1, 5, 6]. При цьому в Україні наукових робіт, які присвячені питанням організації служби променевої діагностики є вкрай недостатньо.

Мета дослідження: вивчити доступність сучасних ме-

тодів променевої діагностики для жінок у закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

У процесі роботи використано метод соціологічного дослідження. За спеціально розробленою анкетною опитано 800 жінок, які проходили лікування в закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги, в тому числі 400 жінок, які проходили стаціонарне лікування, та 400 жінок, які звернулися за амбулаторно-поліклінічною допомогою. Із загальної кількості опитаних 532 респондента були жителями міст, включаючи районні центри, та 268 – мешканцями сільської місцевості. Дослідження проводили у центральному регіоні України. Анкета була анонімною і участь у дослідженні – добровільною. Заповнення анкет респондентами проводили після отриманої медичної допомоги. Дослідження охоплені жінки, яким виконували обстеження з застосуванням променевих методів діагностики. Конфіденційність інформації про респондентів збережена. Вивчали питання фізичної та економічної доступності сучасних методів променевої діагностики.

Отримані результати оброблялися за загальноприйнятими методами за допомогою пакета статистичного аналізу Statistica 6.0, Microsoft Excel.

Таблиця 1

Можливість обстеження пацієнток у закладі охорони здоров'я вторинного рівня за призначеним променевим методом, %

Методи	Пацієнтки			
	Амбулаторні		Стаціонарні	
	Заклад охорони здоров'я	Адміністративна територія	Заклад охорони здоров'я	Адміністративна територія
Рентгенографія	100,0	100,0	100,0	100,0
Рентгеноскопія	100,0	100,0	100,0	100,0
Ультразвукова діагностика	92,75	100,0	100,0	100,0
Комп'ютерна томографія	2,75	7,25	4,25	7,75
Мікрохвильова резонансна томографія	1,25	4,50	3,25	5,75

Таблиця 2

Рівні платності за обстеження методами променевої діагностики пацієнток у закладах охорони здоров'я вторинного рівня, %

Методи	Пацієнтки			
	Амбулаторні		Стаціонарні	
	Безоплатно	Платно	Безоплатно	Платно
Рентгенографія	52,25	47,75	58,50	41,5
Рентгеноскопія	91,50	8,50	95,75	4,25
Ультразвукова діагностика	25,50	74,50	38,25	61,75
Комп'ютерна томографія	-	100	1,50	98,50
Мікрохвильова резонансна томографія	-	100	0,50	99,50

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Першим кроком дослідження було вивчення питання фізичної доступності методів променевої діагностики. На початку дослідження вивчали питання проведення в державному закладі охорони здоров'я чи в інших закладах охорони здоров'я, включаючи приватні заклади на адміністративній території (місто, район), призначеного методу обстеження. Отримані результати наведені в табл. 1.

Дані табл. 1 свідчать про те, що в закладах охорони здоров'я, в яких респонденти-жінки отримували медичну допомогу, можна пройти такі обстеження, як рентгеноскопія, рентгенографія та ультразвукова діагностика. У закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги практично відсутня можливість здійснити обстеження з використанням комп'ютерної томографії та мікрохвильової резонансної томографії, які є «золотим стандартом» діагностики при певних захворюваннях.

За відсутності можливості обстежитися в закладі охорони здоров'я лікарями рекомендовано пройти обстеження в державних закладах охорони здоров'я або приватних клініках. У 48,7% випадках чоловіки-респонденти рекомендоване обстеження не пройшли.

Наступним кроком дослідження було вивчення питання фінансової доступності променевих методів діагностики. Вивчали рівні безоплатного та платного проведення променевого обстеження пацієнток у закладах охорони здоров'я залежно від виду медичної допомоги (амбулаторно-поліклінічна, стаціонарна) та методу обстеження. Отримані результати наведені в табл. 2.

Наведені в табл. 2 результати дослідження свідчать про те, що найвищим рівнем безоплатності (91,50% амбулаторні

пацієнтки та 95,75% стаціонарні пацієнтки) серед методів променевої діагностики, які використовували респонденти, є рентгеноскопія та рентгенографія (більше 50,0%), що є класичними методами і не потребують значних фінансових затрат на проведення. При цьому рівень безоплатності проходження обстеження вищий у пацієнтів стаціонарних відділень, ніж у амбулаторних пацієнтів.

У ході дослідження встановлено, що сучасні, високотехнологічні та високозатратні методи променевої діагностики, такі, як комп'ютерна томографія та мікрохвильова резонансна томографія, були практично для всіх для респондентів платними. Високий рівень платності (74,5% амбулаторних пацієнтів та 61,75% стаціонарних пацієнтів) встановлено в разі проведення обстеження з використанням ультразвукових методів діагностики.

Вивчення міста оплати свідчить, що респонденти-жінки здійснювали оплату через: касу закладу охорони здоров'я в якості добровільної пожертви – 31,5%; страхову компанію – 17,75%; лікарняну касу – 24,25%; приватну фірму – 9,5%; безпосередньо медичному працівнику – 13,75% та інші місця – 3,25%.

Вивчення питання фінансової доступності променевої діагностики для жінок показало, що для 9,25% сільських та 28,5% міських жінок вона є доступною, для 52,75,1% та 43,75% відповідно є малодоступною та для 38,0% і 27,75% відповідно є недоступною.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного соціологічного опитування серед пацієнток закладів охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги показали низький рівень доступності, як фізичної, так і фінансової, сучасних променевих методів діагностики.

Доступность современных методов лучевой диагностики для женщин (по результатам социологического опроса) Г.А. Слабкий, А.Ю. Качур

Представлены результаты социологического опроса среди пациенток учреждений здравоохранения вторичного уровня оказания медицинской помощи по вопросу доступности современных методов лучевой диагностики. По результатам исследования установлен низкий уровень как физической, так и финансовой доступности современных методов лучевой диагностики.

Ключевые слова: современные методы лучевой диагностики, учреждения здравоохранения вторичного уровня, женщины, доступность.

Availability women modern methods of radiation diagnosis (based on a poll) G.O. Slabkiy, O.Yu. Kachur

The results of a poll of female patients tier healthcare care on the availability of modern methods of beam diagnostics. The study is set too low, both physical and financial access to modern methods of beam diagnostics.

Key words: modern radiological techniques, health second level, women, accessibility.

Сведения об авторах

Слабкий Геннадий Алексеевич – Донецкий национальный медицинский университет имени М. Горького, 83003, г. Донецк, пр. Ильича 16. E-mail: G.Slabkiy@mail.ru

Качур Александр Юрьевич – Донецкий национальный медицинский университет имени М. Горького, 83003, г. Донецк, пр. Ильича 16

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Блинов Н.Н. Методы компьютерной томографии в медицине // Здравоохранение и медицинская техника, № 3 (17). – 2005. – С. 10–15.
- Борисенко А.П., Украинцев Ю.Г., Юрченко Ю.Б. Цифровая сканирующая рентгенография. <http://zhuravlev.info/modules.php?name=News&file=article&sid=159>
- Зозуля А.І. Оптимізована система діагностики геморагічного інсульту / А.І. Зозуля, І.В. Кіт // Інформаційний лист. – К., 2013. – № 139. – 2 с.
- Касаткина Е.А., Лядов В.К., Мершина Е.А., Сеницын В.Е. Методы лучевой диагностики в оценке состава тела человека // Вестник Рентгенологии и Радиологии, 2013. – № 2. – С. 59–61.
- Котляров П.М., Шимановский Н.Л. Мультиспиральная компьютерная томография грудной клетки с болюсным контрастированием – новые возможности диагностики заболелания легких // Вестник рентгенологии и радиологии, 2013. – № 2. – С. 8–15.
- Кошурникова М.В., Страденъ Е.Ю., Устюжанин Д.В., Трипотень М.И., Шария М.А., Балахонова Т.В., Карпов Ю.А. Сравнительная характеристика возможностей методов визуализации (магнитно-резонансная томография и 3D-ультразвуковое исследование) при количественной оценке объема атеросклеротической бляшки // Вестник рентгенологии и радиологии, 2013. – № . – С. 4–9.

Статья поступила в редакцию 17.03.2014